

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ
між Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини
та Всеукраїнською громадською організацією «Громадянська мережа «ОПОРА»»

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини **Дмитро Валерійович Лубінець**, який діє на підставі статей 55, 101 Конституції України, Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» та Постанови Верховної Ради України «Про призначення Лубінця Д.В. на посаду Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 01.07.2022 № 2353-ІХ, та

Всеукраїнська громадська організація «Громадянська мережа «ОПОРА» в особі Голови правління **Ольги Павлівни Айвазовської**, яка діє на підставі Статуту (нова редакція), затвердженого протоколом засідання З'їзду Всеукраїнської громадської організації «Громадянська мережа «ОПОРА» від 03 серпня 2020 року, які надалі спільно іменуються «Сторони»,

спираючись на положення Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, Європейської конвенції з прав людини та національного законодавства України,

базуючись на Документі Копенгагенської зустрічі Конференції з питань людського виміру НБСЕ від 29 червня 1990 року, Кодексі належної практики у виборчих справах, керівних принципах та пояснювальній доповіді, ухвалених Венеційською комісією на 52-й сесії 18-19 жовтня 2002 року, остаточних звітах ОБСЄ/БДПІЛ зі спостереження за виборами, рекомендаціях, які були надані GRECO,

беручи за основу розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС»» в частині схвалення Дорожніх карт із питань верховенства права та функціонування демократичних інституцій,

уклали цей Меморандум про співпрацю (далі — Меморандум) і домовилися про таке:

1. Мета і предмет

1.1. Метою цього Меморандуму є консолідація зусиль Сторін, спрямованих на зміцнення інститутів демократії в Україні з метою їх наближення до європейських стандартів, а також захисту політичних (насамперед виборчих) прав громадян через якісну законодавчу базу.

1.2. Предметом цього Меморандуму є спільна діяльність Сторін, що спрямована на досягнення мети Меморандуму і здійснюється шляхом підготовки та реалізації спільних заходів, проєктів та програм.

2. Напрями співпраці

2.1. Сторони домовилися, що вони співпрацюватимуть у межах наявних ресурсів та своїх повноважень у таких напрямках:

2.1.1. Спільна участь в аналізі й обговоренні, внесенні пропозицій до проєктів нормативно-правових документів та інших подань із питань реалізації реформ,

спрямованих на забезпечення політичних (насамперед виборчих) прав громадян та функціонування демократичних інституцій, зокрема забезпечення вдосконалення процедур проведення виборів з урахуванням нових викликів в Україні та їх практичного впровадження.

2.1.2. Спрямування спільних дій на популяризацію й інформування широкого кола громадян про законодавчі та практичні аспекти реалізації виборчих прав.

2.1.3. Сприяння у визначенні й узгодженні з усіма зацікавленими сторонами законодавчих критеріїв і процедур ухвалення рішень щодо можливості чи неможливості проведення виборів на окремих територіях України, із підготовкою об'єктивних рекомендацій та пропозицій.

2.1.4. Спрямування спільних дій на запровадження законодавчих гарантій і процедур, які сприяють інклюзії та рівним можливостям для всіх груп виборців під час проведення виборів.

2.1.5. Організація спільних нарад, засідань, семінарів, конференцій та інших публічних заходів для досягнення мети цього Меморандуму.

2.1.6. Участь у навчальних та інших заходах, які буде проводити кожна зі Сторін.

2.1.7. Взаємне залучення фахівців з окремих питань як консультантів задля реалізації мети Меморандуму.

2.1.8. Надання матеріалів та рекомендацій у ході підготовки Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щорічної та спеціальних доповідей про стан дотримання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні в частині реалізації політичних (насамперед виборчих) прав громадян.

2.1.9. Проведення спільних просвітницьких і навчальних заходів із метою підвищення обізнаності та формування навичок щодо захисту прав громадян у процесі організації та проведення виборів, а також популяризації законодавчих та практичних аспектів демократичних процедур.

2.1.10. Проведення спільних досліджень у сфері гарантій забезпечення активного та пасивного виборчого права громадян України, які у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації перебувають за кордоном.

2.1.11. Взаємний обмін інформацією, аналітичними матеріалами й експертними висновками щодо законодавчого супроводу реформ спрямованих на забезпечення виборчих процедур, а також щодо практичного впровадження заходів, спрямованих на підвищення безпеки, інклюзії і рівних можливостей у процесі організації й проведення виборів.

2.1.12. Співпраця з регіональними представництвами Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою забезпечення ефективної реалізації цього Меморандуму на місцях, у тому числі в питаннях інформування громадян, організації публічних заходів та взаємодії з інститутами громадянського суспільства.

2.1.13. Ініціювання від Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини спільних дій, спрямованих на внесення змін до законодавства України з метою імплементації рекомендацій ОБСЄ/БДПІЛ, наданих за результатами місій зі спостереження за виборами в Україні, а також стандартів Європейського Союзу, зокрема Рекомендації Комісії (ЄС) 2023/2829 від 12.12.2023 щодо інклюзивних та стійких виборчих процесів у Союзі, та їх практичного впровадження.

2.1.14. Впровадження спільних ініціатив, проєктів, спрямованих на забезпечення активного та пасивного виборчих прав громадян.

2.1.15. Налагодження взаємодії з громадянським суспільством з метою забезпечення активного та пасивного виборчих прав громадян з урахуванням негативних наслідків, спричинених військовою агресією Російської Федерації.

2.1.16. Інші узгоджені напрями співпраці.

2.2. З метою виконання положень Меморандуму, Сторони можуть укладати договори одна з одною та/або з третіми сторонами.

3. Організація взаємодії

3.1. Сторони висловлюють готовність визначити відповідальних осіб, які будуть здійснювати координацію спільної діяльності та повідомлятимуть про це іншу сторону.

3.2. Для участі у спільних програмах, проектах, інших заходах Сторони можуть уповноважувати відповідних представників, повідомляючи про це іншу Сторону.

3.3. Сторони проводять зустрічі для виконання цього Меморандуму, формат і регулярність яких визначається Сторонами окремо.

3.4. Сторони розробляють і реалізують спільні проекти, програми, ініціативи, події на міжнародному, національному та місцевому рівнях в межах реалізації положень цього Меморандуму.

3.5. Сторони погоджують перелік та графік заходів для цілей виконання цього Меморандуму.

4. Обов'язки Сторін

4.1. Сторони зобов'язуються всесторонньо взаємодіяти в межах положень цього Меморандуму.

4.2. Сторони зобов'язуються активно й оперативно співпрацювати, керуючись принципами партнерства, взаємодопомоги та взаємопідтримки.

4.3. Сторони зобов'язуються будувати взаємовідносини на основі чесного партнерства і захисту інтересів кожної зі Сторін, створення режиму максимального сприяння.

4.4. Сторони зобов'язуються готувати інші документи (робочі плани, додаткові угоди, інші договори, протоколи виконання тощо), необхідні для максимальної й ефективної реалізації мети цього Меморандуму. Зазначені документи у разі їх підписання Сторонами будуть невіддільною частиною цього Меморандуму.

4.5. Сторони зобов'язуються визначити контактних осіб для проведення консультацій і розроблення пропозицій щодо організації спільної діяльності.

4.6. Сторони беруть на себе зобов'язання зберігати в таємниці конфіденційну інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з реалізацією Меморандуму, відповідно до вимог законодавства України.

4.7. Сторони зобов'язуються утримуватися від дій, які можуть заподіяти моральну, економічну, ділову, репутаційну чи іншу шкоду другій Стороні.

4.8. Будь-яка із Сторін використовує емблему чи логотип іншої Сторони або будь-яку абревіатуру, пов'язану з діяльністю цієї Сторони, лише за її попередньої згоди та в рамках узгоджених напрямів співпраці для досягнення мети цього Меморандуму.

5. Термін дії меморандуму

5.1. Цей Меморандум набирає чинності з дати його підписання Сторонами та діє протягом 1 (одного) року.

5.2. Після закінчення дії Меморандуму Сторони можуть обговорити продовження партнерства.

5.3. Будь-яка Сторона може припинити дію цього Меморандуму в будь-який час, письмово повідомивши про це іншу Сторону не пізніше, ніж за один місяць до дати припинення дії Меморандуму.

6. Інші положення

6.1. Співпраця Сторін у межах цього Меморандуму відбувається на основі принципів рівноправності, законності, взаємодопомоги, з урахуванням взаємних інтересів та інтересів суспільства, оперативності, раціональності, конфіденційності інформації, отриманої в процесі співпраці.

6.2. Усі правовідносини, що виникають з цього Меморандуму або пов'язані з ним, регулюються цим Меморандумом та нормами чинного законодавства України, а також звичаями ділового етикету, які застосовуються до таких правовідносин, на підставі принципів добросовісності, розумності та справедливості.

6.3. Меморандум не тягне за собою будь-яких фінансових та/або майнових зобов'язань Сторін.

6.4. Усі зміни або доповнення до Меморандуму вносяться за взаємною згодою Сторін у письмовій формі.

6.5. Будь-які питання щодо тлумачення або застосування положень Меморандуму вирішуються Сторонами на партнерських засадах шляхом проведення консультацій та переговорів.

6.6. Вся кореспонденція щодо виконання цього Меморандуму має надсилатись за такими адресами:

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008

hotline@ombudsman.gov.ua

Всеукраїнська громадська організація «Громадянська мережа «ОПОРА»

вул. М. Грушевського 34А, оф. 93, Київ, 01021

info@opora.org.ua

Вчинено 18 вересня 2025 року у місті Києві у двох примірниках українською мовою (по одному примірнику кожній із Сторін).

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

**Голова правління Всеукраїнської
громадської організації
«Громадянська мережа «ОПОРА»**

